

SLOVENSKA SKUPNOST O DOGODKIH NA KOROŠKEM

V zvezi z dogodki na Koroškem je deželno tajništvo Slovenske skupnosti objavilo tole izjavo:

»V avstrijskem parlamentu zastopane stranke hočejo z brutalnim in skrajno nedemokratskim sklepom prešteti Slovence na Koroškem in jim nato deliti pravice, predvidene v sedmem členu avstrijske državne pogodbe na podlagi zahtev nemških šovinistov. Ta skrajno krivični sklep so avstrijske stranke (socialisti, katoliška ljudska stranka ter liberalci) sprejele kljub odločnemu odporu koroških Slovencev, ki so od vsega začetku odklanjali narodnostno štetje in zahtevali, v skladu z državno pogodbo, svoje narodne pravice na vsem narodnostno mešanem ozemlju na Koroškem, na glede na število slovenskega prebivalstva.

Sklep avstrijskih strank ni naletel na ogorčenje samo pri koroških Slovencih, ampak je proti njemu protestiral ves slovenski narod, v domovini in v zamejstvu.

Ob težkih urah, ki jih preživlja naš narod na Koroškem, deželno tajništvo Sloven-

(dalje na 2. strani)

Bo Andreotti uspel?

Demokristjanski poslanec Giulio Andreotti, ki je bil v dosedanji Morovi vladi proračunski minister, je prejel od predsednika republike Leoneja nalogo, da poskusi sestaviti novo vlado. Glede na stališča posameznih strank, zlasti Krščanske demokracije in komunistične partije, ki skupno imata v parlamentu skoraj 75 odstotkov vseh mest, je njegova naloga zelo težavna, čeprav mu vsi priznavajo izredno sposobnost manevriranja. Giulio Andreotti, ki je bil še kot mladenič tesen sodelavec Alcideja De Gasperi, je po splošni sodbi odličen poznavalec vseh državnih in zlasti parlamentarnih mehanizmov ter je poleg tega izredno delaven in hladnokrvnen politik. Predsednik republike in vodstvo krščanske demokracije sta v tem kočljivem trenutku političnega življenja v državi po splošni sodbi izbrala pravega človeka.

Ne glede na vrline in splošno priznane sposobnosti mandatarja pa je treba priznati, da je politični položaj zelo zapleten in da je veliko vprašanje, ali bo Andreotti kos svoji nalogi.

Krščanska demokracija, ki je na osnovi volilnih izidov ostala še vedno stranka relativne večine, se zavzema za sestavo koa-

licijske vlade, oziroma parlamentarne večine, v kateri bi poleg predstavnikov Krščanske demokracije sodelovali socialisti, socialdemokrati in republikanci, se pravi predstavniki nekdanje leve sredine. Ta večina bi morala biti avtonomna, vendar bi bila pripravljena sprejeti konfrontacijo ali soočenje svojega programa s komunistično opozicijo v parlamentu. Komunisti bi torej ne bili v vladi in niti ne v vladni večini, češ da je treba razlikovati med vlogama večine in opozicije, a bi lahko koristno sodelovali pri izoblikovanju ter izvajanju vladnega programa.

Tako približno se je izrazil politični tajnik Krščanske demokracije Zaccagnini, ko je po razgovoru s predsednikom Leonejem in pred imenovanjem mandatarja zapuščal Kvirinal.

Komunistična partija vztraja pri svojem znanem stališču, da je treba sestaviti vlado narodne solidarnosti, se pravi vlado, v kateri bi na osnovi natančnega programa sodelovali predstavniki vseh strank tako imenovanega ustavnega loka, od liberalcev na desnici do komunistov na levi. Če bi to ne bilo mogoče, bodo komunisti — tako je izjavil politični tajnik Berlinguer — avtonomno proučili predloge Krščanske demokracije, vendar že zdaj poudarjajo da so pripravljeni na vsako koristno soočenje programov.

Položaj se je v zadnjih dneh še bolj zaostril zaradi hude krize v socialistični stranki, kjer sta odstopila politični tajnik De Martino in celotno osrednje vodstvo. Za sedaj pa še vedno velja njihova prvotna izjava, da ne bodo vstopili v nobeno vlado, ki bi bila zaprta do komunistov. Podobno stališče so zavzeli tudi socialdemokrati, medtem ko republikanci dajejo največji poudarek programu.

Kako se bo glede na vsa ta stališča ravnal mandatar Andreotti? Odgovor na to vprašanje je seveda zelo tvegan, vendar se nam zdi, da je v sedanjem trenutku možna le tale rešitev. Socialisti bodo prej ali slej šli v koalicijsko vlado z demokristjani, kajti v nasprotnem primeru jim grozi nevarnost, da jih oba kolosa, se pravi komunisti in krščanska demokracija, politično povsem onemogočita. Takšna vlada pa ima perspektivo le, če bo sestavila in izvajala program, ki bo sprejemljiv tudi za široke ljudske množice, ki jih v dobri meri predstavlja komunistična partija, in zlasti za sindikate, kjer ima partija tako ali drugače vedno velik vpliv in veliko besedo. To pa hkrati pomeni javno in uradno priznanje važne vloge partiji sami. Se bo slednja s tem zadovoljila?

Razvoj v prihodnjih dneh bo pokazal, ali so ta predvidevanja pravilna ali ne.

Diktat in nasilje nad manjšino

V ponedeljek, 12. t.m., je jugoslovanska zvezna vlada razpravljala o vprašanju zakona o popisu prebivalstva in zakona o narodnih manjšinah, ki ju je pred kratkim odobril avstrijski parlament, potem ko je bil sklenjen sporazum o istem vprašanju med vsemi tremi strankami, ki so zastopane v dunajskem parlamentu, se pravi med socialistično, ljudsko in svobodnjaško stranko.

Po seji beograjske zvezne vlade so objavili izjavo, ki poudarja, da ima zakon o popisu prebivalstva za cilj preštevanje slovenske in hrvaške manjšine v Avstriji, kar pomeni, da postavlja pogoj pri izpolnjevanju mednarodnih obveznosti Avstrije, kot izhajajo iz državne pogodbe. Zakon o narodnostnih skupinah — nadaljuje izjava — pa bistveno omejuje pravice, zaščito in razvoj slovenske manjšine na Koroškem in Štajerskem ter hrvaške manjšine na Gradiščanskem. Oba zakona pomenita — poudarja izjava jugoslovanske vlade — kršenje jasnih in natančnih določil iz državne pogodbe in poskus, da bi to pogodbo enostransko spremenili.

Jugoslavija kot sopolpisnica državne pogodbe z Avstrijo ne more privoliti — nadaljuje izjava — v nikakršno oddaljevanje

ali revizijo obveznosti, ki izhajajo iz državne pogodbe in ki se tičejo vprašanj v zvezi s pravicami in zaščito slovenske in hrvaške manjšine v Avstriji.

Jugoslovanska vlada — poudarja izjava — tudi naglašja, da pomeni privolitev v preštevanje manjšin popuščanje pred nacionalističnimi in šovinističnimi silami, ki se posebej zavzemajo za to, da bi kakršnokoli priznavanje pravic in zaščite slovenske in hrvaške narodne manjšine povezovali s preštevanjem. Jugoslovanska vlada ugotavlja, da bo odgovornost za tako samovoljno kršenje določil državne pogodbe in poskus enostranske revizije teh določil nosila zgolj avstrijska vlada, kar ne more ostati brez posledic.

O vprašanju preštevanja slovenske in hrvaške manjšine v Avstriji so v ponedeljek razpravljali tudi zbori skupščine Socialistične republike Slovenije. Po poročilu, ki ga je prebral podpredsednik slovenske vlade Rudi Čačinovič, so soglasno odobrili dokument, ki med drugim poudarja, da pomenita oba avstrijska zakona o narodnostnih skupinah neposredno kršitev državne po-

(dalje na 2. strani)

RADIO TRST A

: : NEDELJA, 18. julija, ob: 8.00 Koledar. 8.05 Slovenski motivi. 8.30 Kmetijska oddaja. 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 9.45 Schubert: Sonata v a molu za violončelo in klavir. 10.15 Poslušali boste. 11.15 Mladinski oder: »Prigode Huckleberryja Finna«. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 12.30 Glasbena skrinja. 13.30-15.45 Glasba po željah. 14.30 Nedeljski vestnik. 15.30 »Orlič«, napisal E. Rostand, prev. Fr. Albrect. SSG Režija: Majda Skrbinšek. 17.00 XXI. Olimpijske igre - Montreal '76. 18.00 Nedeljski koncert. 19.00 Zvoki in ritmi. 20.00 Glasbena medigra. 20.45 Pratika, prazniki in obletnice, slovenske viže in popevke. 22.00 Nedelja v športu. 22.10 Sodobna glasba. 22.20 Glasba za lahko noč.

: : PONEDELJEK, 19. julija, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Glasbena medigra. 18.30 V ljudskem tonu. 19.00 Poje Neda Ukraden. 19.10 Odvetnik za vsakogar. 19.20 Jazz glasba. 20.00 Glasbena medigra. 20.35 Slovenski razgledi: Tržaške cerkve pred sto leti - Sopranistka Ileana Bratuž Kacjan in pianistka Silva Hrašvec izvajata samo speve Brede Šekove in Vasilija Mirka - Vitezi vesele postave od »Jurija s pušo« do »Čuka na palici« - Slovenski ansambli in zbori. 22.15 Glasba za lahko noč.

: : TOREK, 20. julija, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Pratika. 12.50 Revija glasbil. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Komorni koncert. 18.45 Zbirka plošč. 19.10 Podvodna arheologija. 19.25 Južna Amerika igra in poje. 20.00 Glasbena medigra. 20.35 J. Massenet: Werther, opera. 21.50 Glasba za lahko noč.

: : SREDA, 21. julija, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Glasbena medigra. 18.30 Akademski pevski zbor »Branko Krsmanovič« iz Beograda, vodi Bogdan Babič. 19.10 Slovenska povojna lirika: »Brezdušni svet, ki ga je ustvaril človek v pesmih Aleksija Pregarca«, (Martin Jevnikar). 19.25 Western-pop-folk. 20.35 Simfonični koncert. 22.00 Glasba za lahko noč.

: : ČETRTEK, 22. julija, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Slovenski razgledi. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Glasbena medigra. 18.30 Polifonija. Iz opusa Johanna Brahmsa. 19.50 Ansambel Bijelo dugme. 19.10 Alojz Rebula: Po deželi velikih jezer (4). 19.25 Za najmlajše: pravljice, pesmi in glasba. 20.35 »Dva bregova«. Drama v treh dejanjih, napisal Anton Leskovec SSG v Trstu. Režija: Jože Babič. 22.00 Glasba za lahko noč.

: : PETEK, 23. julija, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Glasbena medigra. 18.30 Mario Zafred: Sinfonia breve. 18.45 Filmska glasba. 19.10 Na počitnice. 19.20 Jazz glasba. 20.35 Delo in gospodarstvo. 20.50 Vokalno instrumentalni koncert. Vodi Rado Simoniti. Sodelujejo sopranistka Zlata Ognjanovič, mezzosopranistki Božena Glavak in Milka Evtimova, tenorista Simeon Gugulovski in Jurij Reja, baritonist Stane Koritnik in basist Ivan Sancin Orkester ljubljanske Opere. 22.10 Glasba za lahko noč.

: : SOBOTA, 24. julija, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Opoldne z vami. 13.20. 15.45 Glasba po željah. 15.45 Avtoradio. 17.00 Motivi nedavne preteklosti. 18.15 Umetnost. 18.30 Klasiki dvajsetega stoletja. 18.55 Orkestri in zbori. 19.10 Slovenski biografski roman: Ivan Pregelj: »Štefan Golja in njegovi«. 19.25 Glasbeni drobiž. 19.40 Pevska revija. 20.50 Nenavadne skrivnostne zgodbe: »Železna krinka«. Napisal Aleksander Marodič. 21.15 Orkester vodi Zeno Vukelič. 21.30 Vaše popevke. 22.30 Glasba za lahko noč.

Izdajatelj: Engelbert Besednjak nosl. ♦ Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157 ♦ Odgovorni urednik: Drago Legiša ♦ Tiska tiskarna Graphari Trst - ulica Rossetti 14 - tel. 77-21-51

Diktat in nasilje nad manjšino

(nadaljevanje s 1. strani)

godbe in poskus, da se bistvena določila te pogodbe enostransko spremenijo.

Slovenska skupščina ugotavlja, da je Avstrija z državno pogodbo sprejela mednarodno obveznost, ki je zanjo ustavnega značaja in ki na njem značaj ne morejo vplivati dogovori parlametarnih strank in niti zakonski ukrepi v avstrijskem parlamentu. Slovenska skupščina hkrati poudarja, da je avstrijski parlament omenjena zakona odobrila kljub nasprotovanju slovenske in hrvaške manjšine in ne da bi upošteval njune zahteve in predloge, zaradi česar zakona predstavljata diktat in nasilje nad manjšinama.

Slovenska skupščina naglašja, da pozdravlja odločnost slovenske in hrvatske manjšine, da vztrajata pri svojih pravicah in iz-

NOVICE

Kandidat demokratske stranke pri predsedniških volitvah v Združenih državah bo Carter. Dajejo mu precej več možnosti, da bo izvoljen, kot Fordu, ker ima privlačnejši program in več osebnega časa kot Ford. Zlasti to zadnje pa je v Ameriki važno.

V Libanonu so se izrodili spopadi v odkrito in frontalno državljansko vojno, k čemur je pripomogla tudi sirska okupacija. Sirija očitno špekulira, da bi si priključila del libanonskega ozemlja. To je nov vzrok sporov med arabskimi državami.

V Abesiniji izvaja vojaški režim še naprej strahovlado. Te dni je dal usmrtiti 19 visokih vojaških in civilnih funkcionarjev zaradi dozdevne »sabotaže«. V resnici skuša naprtiti drugim krivdo za svojo neučinkovitost v pogledu reform, ki jih je obetala vojaška »revolucionarna« vlada.

Il »Giornale nuovo« je objavil 14.t.m. na tretji strani dolg članek o Jugoslaviji, pod naslovom »Nismo na Vzhodu«. Napisal ga je francosko-madžarski časnikiar François Fejtő, ki je bil tam na obisku. V njem prikazuje gospodarski napredek, ki je viden v Jugoslaviji, in tržni značaj njenega socialističnega gospodarstva.

Filmi o izraelskem udaru na Entebbe

Bliskoviti izraelski letalski udar na ugandsko letališče Entebbe, kjer so izraelski vojaki rešili 105 talcev iz rok arabskih teroristov, je že dal snov za tri filme. Seveda pa bo treba še počakati, da bodo izdelani. Ameriška filmska družba Universal Pictures je naznanila, da namerala posneti film o »reševanju talcev v Entebbu«; tako se bo film menda tudi imenoval. Neki neodvisni filmski producent pa bo posnel film pod naslovom »Napad na Entebbe«.

Tudi ameriška družba New Griffin Productions je javila, da bo posnela velik film z naslovom »Odiseja 239-ih«, t.j. 239 talcev. Zgodba bo napisana po pripovedovanju predsednika te družbe Murraya Schwartza, ki je bil sam med talci v Entebbu. Gotovo pa je, da to ne bodo

raza vso podporo ter solidarnost z njunim bojem. Samoupravna socialistična Jugoslavija — zaključuje izjava — bo v prihodnje naredila vse potrebne korake za to, da bo Avstrija uresničila obveznosti iz državne pogodbe.

—0—

SLOVENSKA SKUPNOST O DOKODKIH NA KOROŠKEM

(Nadaljevanje s 1. strani)

ske skupnosti v deželi Furlaniji - Julijski krajini protestira proti sklepu avstrijskih oblasti in bo ta svoj protest poneslo deželno tajništvo na pristojna mesta; izraža

popolno solidarnost koroškim bratom in jih bodri, naj bodo močni in enotni v boju proti krivičnemu sklepu avstrijskih državnih strank; ugotavlja

veliko enotnost in skupno hotenje vsega slovenskega narda, tako v Sloveniji kot v zamejstvu, kar združuje vse Slovence v veliko narodno skupnost ne glede na meje in življenje v različnih državah; zahteva da avstrijske oblasti takoj opustijo akcijo za preštevanje Slovencev na Koroškem, kjer živijo že tisočletja, saj je prav tu potekla zibelka slovenskemu narodu, in je zato vsako narodnostno štetje ne samo odveč, ampak je dejanje, ki žali zgodovino slovenskega naroda in vse Evrope.

V BRAZILIJU JE TRI IN POL MILIJONA ZAPUŠČENIH OTROK

Brazilijska ima 108 milijonov prebivalcev in med njimi je tri in pol milijona zapuščenih otrok, kot je izjavil te dni bivši sodnik za mladoletne Alirio Cavallieri, ki je zdaj podpredsednik Mednarodne zveze za mladoletne.

Na območju Ria de Janeira, ki ima nad sedem milijonov prebivalcev, je milijon otrok, ki nimajo staršev ali za katere se starši ne brigajo. Ti otroci prodajajo po cestah južne lešnike (arakide), cvetje ali kake druge pridelke, ki si jih lahko preskrbijo, ali pa se preživljajo od kraje, ropov ali pa tudi ubojev.

Alirio Cavallieri je tudi opozoril na hude socialne, zdravstvene, prehranjevalne in druge probleme, ki bi jih bilo treba reševati v zvezi s temi otroki in mladoletniki. To niti ni več tretji svet — je rekel — ampak četrti, peti ali še hujše.

—0—

edini filmi, ki bodo posneti o tem nenavadno fantastičnem in romantičnem izraelskem udaru na tako daljavo. Take drzne akcije si ne upa izvesti danes niti nobena velesila. Zato ni čudno, da je vzbudila občudovanje v svetu, pa tudi kritike in polemike, ter silovito povzdignilo moralo in samozavest izraelskega ljudstva.

—0—

Potrujejo, da je dal ugandski predsednik Amin zadaviti izraelsko-angleško talko Doro Bloch, ki se je nahajala v trenutku izraelskega udara na Entebbe v bolnišnici v Kampali, ker so jo teroristi izpustili zaradi šibkega srca. Njeno napol sežgano truplo so našli v nekem gozdu.

Čudna prikazen v bližini Kranja

Tisk v Sloveniji je poročal te dni o čudnem dogodku, ki se je pripetil 16. aprila letos, pa so ga držali zaradi preiskave doslej v tajnosti. Šlo je baje za pristanek neznanega letečega predmeta (UFO). Neki list je med drugim takole poročal o dogodku:

»V petek zvečer, 16. aprila, so se otroci igrali na dvorišču. Mati poglavitne očitvidke (imenovali jo bomo Maja) je gledala na televiziji oddajo »Mali oglasi«, kar je vsa prestrašena pritekla Maja in med jokom povedala, kaj je videla na dvorišču: nekaj svetlega, belega. Najbolj se je ustrašila »tistega, ki je prišel ven«. Otroci so se poskrili daleč naokrog, medtem ko je Maja mižala in štela do petdeset. Nato se je obrnila in zagledala kot avtomobil velik in kot žarnica svetel predmet, ki je na prvi pogled spominjal na kroglo. Bila je nemočna, predmet jo je »pritegnil« k sebi. Približala se mu je na kak meter. Šele potem, ko je vzletel in bil že visoko ter je bila Maja prosta vpliva skrivnostnega pojava, je pritekla k mami. Celoten pojav je baje trajal dve ali tri minute. Med pristankom in drugimi dogodki je bila sama, toda vzlet so opazovali tudi drugi otroci.«

Predmet je bil večji kot avtomobil, vendar je bil bolj elipsaste oblike ali nekaj med elipso in jajcem. Vidne so bili tudi tri noge. Nekaj časa po dogodku je imela Maja, ki je stara devet let, težave z vidom zaradi strmenja v blesteč predmet, vendar se ji je zdaj že izboljšal. V čudnem predmetu je videla prozorno okno, skozi katero je lahko opazovala pet postav v notranjosti, ki so bile podobne ljudem, le da so bile večje kot navadni ljudje. Na glavi so imele neke antene. Eden je prišel tudi ven, a pri tem se je premikal kar skozi zaprte stene

kot duh. Maja pripoveduje tudi še več drugih podrobnosti.

Deklico so pregledali psihiatri in drugi zdravniki in ugotovili, da je normalna. Pedopsihiater je omenil možnost halucinacije, proti čemur pa govori poslabšanje vida, verjetno zaradi zrenja v preveč blesteči predmet. Vsa zadeva je vsekakor zelo čudna in raziskuje jo tudi Sekcija za raziskovanje neugotovljenih letečih predmetov (UFO) v Ljubljani. Istega dne, kot je imela Maja svoje doživetje, so opazili leteči predmet še v raznih drugih krajih Slovenije.

Če je na tem kaj resnice, bi bilo možno sklepati, da gre za nekake opazovalne sonde s kakega planeta nekje v vesolju, katerega civilizacija pa mora biti milijone let pred našo, tako da je dosegla že tako stopnjo znanstvenega razvoja, da lahko gladko premosti prehod iz materije v energijo in obratno, pa tudi relativnost časa. Samo s

tem bi si lahko pojasnili pojavljanje takih letečih predmetov na naši Zemlji. Dogajanje na njej očitno zanima prebivalce tiste planeta — tako bi lahko sklepali — vendar pa se nočejo mešati vanj.

Proti temu pa govori dejstvo, da tista bitja ne stopijo v stik z nami. Vsako razumno bitje bi čutilo željo ali potrebo, da bi stopilo v stik z razumnimi bitji, ki bi jih srečalo kje drugje v vesolju, že iz gole radovednosti, če ne iz simpatije. Če tega ti dozdevni čuni obiskovavci ne storijo, je to po človeški logiki znak, da bodisi niso inteligentni ali da nimajo človeških lastnosti ali da gre za nekake nematerialne prikazni, ki sploh ne morejo občeovati z ljudmi. Prej ali slej pa bo človeštvo razkrilo tudi to skrivnost oziroma za kaj dejansko gre pri teh »letečih predmetih« — morda samo za večni človekov gon po mističnem in nadnaravnem, kar si daje tudi v dobi, ki meni, da lahko shaja brez Boga, duška z vero v leteče krožnike in mistična »razumna« bitja na daljnih planetih v vesolju.

Kaj bi se zgodilo v primeru atomske nesreče

Strokovnjaki za takoimenovane splošne službe v Združenih državah so pripravili načrt, kaj storiti v primerih atomske eksplozije, ki bi se zgodila slučajno ali zaradi sabotaže v kaki atomski elektrarni ali pa tudi v primeru, da bi uporabila atomsko bombo skupina teroristov. Kot piše »New York Times«, bi lahko eksplozija atomskega reaktorja povzročila takojšnjo smrt kakih 3000 ljudi, v naslednjih tridesetih letih pa bi okrog 45.000 ljudi obolelo od raka. V vsakem primeru atomske eksplozije bi moralo

nastopiti 32 vladnih organov, oziroma organizacij, da bi obvladali položaj. Po mnenju nekaterih strokovnjakov bi tudi narava potrebovala kakih 25-30 let, da bi si opomogla od atomske eksplozije.

Ameriška nacionalna akademija znanosti v Washingtonu je nedavno objavila poročilo, ki pravi, da atomska vojna ne bi nujno pomenila konec človeštva. Ekološko ravnovesje bi se popravilo v 25 letih.

Če bi bila moč atomskih bomb, ki bi eksplozirale v taki vojni, enaka moči 10 milijard ton dinamita, bi bile posledice takšne, ne računajoč seveda smrtnih žrtve: ekološki sistem bi bil moten, toda zaradi svoje velike odpornosti bi se popravil, kot rečeno, v kakih 25 letih. Plast ozona v ozračju bi se zmanjšala za 20 do 40 odstotkov, toda obnovila bi se v kakih štirih letih. Zmanjšanje ozona bi lahko povzročilo spremembo podnebja, toda ob sedanjem stanju znanosti je nemogoče napovedati, kakšne posledice bi to imelo. Zaradi zmanjšanja ozona bi imeli sončni ultravioletni žarki večjo moč in bi škodovali pridelkom in povzročali raka na koži. Vendar pa učinki ultravioletnih žarkov na živalstvo in rastlinstvo še niso točno znani. Za dva odstotka bi se povečalo število genetičnih bolezni pri naslednji generaciji, a po štirih generacijah bi se to povečanje spet zmanjšalo na en odstotek.

Zveza ameriških znanstvenikov pa ostro kritizira to poročilo in trdi, da glede na današnje stanje znanosti ni mogoče veliko napovedati, kakšne bi bile posledice atomske vojne.

—o—

V Sloveniji in zlasti na Dolenjskem so zabeležili več potresnih sunkov, od katerih je dosegel eden sedmo stopnjo Mercallijeve lestvice. Tudi v Furlaniji se zemlja trese kar naprej. V sredo jutraj je bilo občutiti potres tudi na Tržaškem

PROSTOR MLADIH

Slovenski zamejski Jamboree 1976

Ob petindvajsetletnici ustanovitve slovenskih skavtov na Tržaškem in začetku skavtizma med Slovenci v zamejstvu prirejamo slovenski zamejski jamboree. Skavtinje in skavti s Koroške, Goriške in Tržaške se bodo utaborili na velikem travniku v bližini vasi Pinedo (občina Claut) severno od Pordenona od 20. julija do 3. avgusta. Odhod 20. julija izpred sodišča ob 6.30, avtobus se bo nato ustavil ob 6.50 na Opčinah pri župni cerkvi, ob 7.00 na Proseku pred Društveno gostilno, ob 7.10 v Sv. Križu pred gostilno Verena, ob 7.15 v Nabrežini na »placu«, ob 7.20 v Devinu pred motelom Agip (na cesti, ne na avtocesti). Vsakdo naj se prijavi svoji voditeljici oziroma četovodji do 13. julija. Voditelji in člani skupin brez voditelja, naj se v istem roku oglasijo: skavtinje gđc. Veri Lozej (telefon 796.397 dopoldne), skavti pa Vinku Ozbiču (tel. 417.402). Vsak naj tudi pove, kje bo stopil na avtobus. Cena je 23.000 lir (če gresta iz iste družine dva, plača vsak 18.000 lir; če trije, vsak 15.000).

Vodi naj pridejo na tabor z idejami in z vso živahnostjo, da bo tabor čim lepši. Jasnja je, da se mora vsakdo strogo držati ta-

bornega reda in navodil voditeljev. Neupoštevanje tega priporočila bo nezdružljivo s prisotnostjo na taboru. Značilnost tega tabora bodo dnevne izmenjave vodov med posameznimi podtabori za medsebojno spoznavanje. Starše in prijatelje vabimo na taborni ogenj, ki bo v nedeljo, 1. avgusta ob 17. uri.

Potrebščine za tabor:

čevlji za hojo v gore, lažji čevlji, sandali ali japonke, dovolj osebne perila, poletne in volnene nogavice, kratke in dolge hlače, majčke in srajce, vetrni jopič ali dežni plašč, trenerka ali zimska pižama, pulover, kopalke, brisača, potrebno za umivanje, žepna luč, britvica, vrvica, zvezek in pero, skavtska pesmarica, barvice, potrebno za šivanje, higienski papir, pribor (skavti tudi menažko), hrana za prvi dan, nahrbtnik, odeje ali spalna vreča.

Skavtinje naj prinesejo še: »trombine« za dež, zlozljivi stolček ali zračno blazinicco, kozarec, pokrivalo za sonce.

Za skavte poskrbi za ležalnike oziroma za napihljivke (napihljive blazine) vsaka četa zase.

Tržaški občinski svet

Pred dnevi se je ponovno sestal tržaški občinski svet. Bila je prva seja po političnih volitvah in na dnevnem redu je bila razprava o interpelacijah, ki so jih predložili predstavniki komunistične in socialistične stranke ter Slovenske skupnosti. Komunisti in socialisti so zahtevali, naj se čimprej sestanejo predstavniki strank ustavnega loka, da se preveri izvajanje programskega sporazuma, ki so ga bili sklenili pred nekaj meseci in ki omogoča kolikor mogoče redno delovanje demokristjanskega manjšinskega odbora. Jasno je, da manjšinski odbor ne bo mogel trajati v nedogled in bo moral prej ali slej odstopiti.

Župan Spaccini se je v svojih izvajanjih izognil jansemu odgovoru, zaradi česar so komunisti in socialisti svojo interpelacijo spremenili v resolucijo, kar pomeni, da bo svet moral o njej glasovati.

Tudi svetovalec Slovenske skupnosti Dolhar je svojo interpelacijo spremenil v resolucijo, ker od župana Spaccinija ni prejel zadovoljivega odgovora. V svoji resoluciji dr. Dolhar ugotavlja, da zakon o ratifikaciji osimske pogodbe izrecno ne predvideva zaščite slovenske manjšine v Italiji. Zato izraža zaskrbljenost, ker bi ta pomanjkljivost utegnila odložiti globalno zaščito slovenske narodnostne skupnosti v nedogled. Zaradi tega predstavnik Slovenske skupnosti izraža željo in pričakovanje, da bodo

pristojni zakonodajni organi pripravili tak zakon o ratifikaciji, ki bo ustrezal črki in duhu osimskega sporazuma, kar naj omogoči čimprejšnjo globalno zaščito slovenske narodnostne skupnosti v Italiji.

—o—

OBISK PRI AVSTRIJSKEM KONZULU

Pred dnevi sta deželni tajnik Slovenske skupnosti Štoka in pokrajinski tajnik Dolhar obiskala v Trstu avstrijskega konzula in mu izrazila zaskrbljenost Slovenske skupnosti v zvezi z nameravanjem preštvanjem koroških Slovencev. Avstrijski konzul je predstavnika Slovenske skupnosti zadržal na daljšem razgovoru in zagotovil, da bo stališče Slovenske skupnosti posredoval pristojnim avstrijskim oblastem.

—o—

PREDSTAVNIKI SLOVENSKE SKUPNOSTI V ZASEDENI TOVARNI

Odposlanstvo Slovenske skupnosti, ki so ga sestavljali Štoka, Dolhar in Gombač, je pred dnevi obiskalo delavce obrata Calze Bloch v Trstu, ki so pred kratkim zasedli tovarno, kateri grozi zaprtje zaradi stečaja. Odposlanstvo Slovenske skupnosti je delavcem izrazilo svojo solidarnost in zagotovilo svoje posredovanje na pristojnih mestih, saj gre za zaposlitev kakih 600 delavcev.

Velik uspeh ima v Italiji novi roman znane pisateljice Milene Milani »Soltanto amore« (Samo ljubezen), v katerem obravnava temo ljubezni kot spolnost in skrivnost.

V tisku je nova, 6. številka »Mladike«.

»Slovenski delovni ljudje« o volitvah in o delovanju sindikatov

Sindikalna organizacija »Slovenski delovni ljudje v Italiji« nam je poslala v objavo daljšo izjavo, v kateri je med drugim rečeno, da je njen izvršni odbor pred dnevi proučil izid zadnjih parlamentarnih volitev in delovanje Enotne sindikalne federacije CGIL, CISL in UIL pri reševanju socialnih uslug v korist krajevnega prebivalstva. Po mnenju omenjene slovenske sindikalne organizacije so politične volitve z dne 20. junija dokazale, da hoče italijanska republika ohraniti svoboden, demokratičen in pluralističen sistem ter se v tem okviru preoblikovati v napredno in razvito državo. Slovenski delovni ljudje v Italiji — nadaljuje izjava — jemljejo na znanje uspeh Slovenske skupnosti na področju Benečije, Režije in Kanalske doline ter ohranitev glasov na Goriškem in Tržaškem.

Kar zadeva delovanje Enotne federacije CGIL, CISL in UIL, slovenska sindikalna organizacija obsoja njene posege in sklepe, ki stalno prezirajo prisotnost in potrebe slovenskega delavstva ter na splošno vsega slovenskega prebivalstva. Tako pri zahtevi središča za socialne storitve v tržaški industrijski coni, ki se razprostira večji del po dolinski občini in kjer je zaposlenih kakih

20 tisoč ljudi, so sindikalni voditelji Enotne sindikalne federacije CGIL, CISL in UIL enostavno pozabili postaviti zahtevo po slovenskih jaslih ter slovenskem vrtcu. To velja tudi za gradnjo jasli ter vrtca na področju Rocola, kjer so na slovenski zemlji zgradili ljudska stanovanja, ne da bi pri tem krajevno prebivalstvo bilo socialno ter gospodarsko nagraženo. Jasno je — zaključuje izjava — da raznarodovanje po taki poti reševanja socialnih in gospodarskih vprašanj, ki ne upoštevajo prisotnosti slovenskih ljudi, teče naprej.

—o—

PREPOVED ŽIVALSKIH MASCOT NA BRITANSKIH LADJAH

V Veliki Britaniji zadnja leta hitro odpravljajo marsikakšno pradašno tradicijo, v želji, da bi se čimbolj prilagodili celinski Evropi in da bi ne veljali za čudake. Tako je bil zdaj odobren tudi zakon, po katerem bo od marca prihodnjega leta prepovedati držati živali na krovu britanskih ladij. Mornarji imajo namreč navado, da vozijo s seboj kako žival kot takojimeno maskoto, t.j. zaščitno žival, ki prinaša srečo. Pa tudi družbo.

To odločitev bo gotovo vzbudila nevoljo pri prizadetih, ki je ne bodo tako lahko pogoltnili. Vzrok pa ji je vedno večji strah pred steklino. Oblasti se namreč boje, da bi se psi ali mačke na ladjah nalezli v kakem tujem pristanu stekline in jo zanesli v Anglijo. V Vsej državi je namreč v teku propagandna akcija, ki opozarja javnost na nevarnost pasje stekline. Kdor skuša spraviti v Anglijo kako žival brez posebnega dovoljenja in postopkov, ki so s tem v zvezi, npr. razna cepjenja, karantena in drugo, je kaznovan z globo 400 funtov, t.j. približno 600 tisoč lir. To se je te dni zgodilo neki italijanski družini. Karantena za živali pa znaša šest mesecev. Šele potem si lahko pride lastnik ponjo. Preučujejo pa celo predlog, da bi uvedli zaporno kazen za tiste, ki bi prekršili ta zakon.

VPISOVANJE NA TRGOVSKO-TEHNIČNI ZAVOD

Ravnateljstvo Državnega trgovskega tehničnega zavoda s slovenskim učnim jezikom »Žiga Zois« - Trst - Vrdelska cesta 13/2 - sporoča, da je čas za vpis za šolsko leto 1976-77 do vključno 24. julija t.l.

Prošnje sprejema tajništvo vsak dan od 10. do 12. ure.

ČESTITAMO

Naš zvesti naročnik, zavedni Slovenec Jožef Šemrov, ki je doma iz Sežane, a živi še dolga leta v Vogheri, kamor je bil prestavljen pod fašistično Italijo, je dopolnil prav danes, 15. t.m. 84 let. K rojstnemu dnevu mu priskrbo čestitamo in mu želimo še veliko zdravih in zadovoljnih let.

Uredništvo in uprava Novega lista

Odprt terminal v Sežani

Točno ob zapadlosti roka, ki je bil predviden v načrtu so v Sežani odprli suhozemski terminal. Objekt obsega skupno površino 70 hektarov in razpolaga s sodobno stavbo za carinske storitve, skladišča, menzo, bencinske črpalke in seveda obsežne ploščadi za parkiranje. Jugoslovanski avtoport, ki bo tesno povezan z italijanskim, ki je v gradnji, bo predstavljaval važen pospeševalni element za razvoj trgovskega prometa in bo tako pomenil nadaljnjo možnost za še večjo odprtost meje med Italijo in Jugoslavijo. Ta pomen je bil poudarjen na slovesnosti ob odprtju, kjer je bilo tudi rečeno, da obstaja možnost, da bi v prihodnosti povezali terminal, ki bo največji in najso-

dobnejši v Evropi, z nastajajočo prosto cono, kateri predvidevajo italijansko - jugoslovanski sporazumi in pogodbe iz Osima.

Livij Jakomin, ki predseduje odboru za promet SR Slovenije, je v svojem posegu podčrtal pomen novega objekta z gospodarskega vidika. Dejal je, da bo nova sodobna struktura z racionalizacijo poslov na meji omogočila večjo gospodarnost cen in torej večjo konkurenčnost blaga.

Med gosti so se poleg predstavnikov slovenskih republiških in krajevnih oblasti udeležili kratke slovesnosti pred ogledom novega objekta tudi deželni odbornik Stopper, predsednik tržaške pokrajine Zanetti in tržaški župan Spaccini.

Gospodarski položaj v Italiji

Prinašamo v strnjeni obliki nedavno objavljeno poročilo guvernerja Banke d'Italia Baffija, ker se bodo iz njega naši bralci najlažje ustvarili objektivno sodbo o gospodarskem položaju v Italiji in o perspektivah zanaprej.

Gospodarstvo obsednega stanja! Tako je sedanjí gospodarski položaj v Italiji označil guverner Banke Italije Baffi v tradicionalnem letnem poročilu ob koncu maja na občnem zboru emisijskega zavoda.

Baffijevo poročilo je dolgo kar 672 strani, vendar je guverner po običaju prebral le zaključke poročila ki so nekako povzeli ocene o preteklosti ter perspektiv za bodočnost. V zaključkih Baffi opozarja zlasti na povezavo med politično in gospodarsko krizo ter na dva temeljna vzroka gospodarske krize: na visoki javni primanjkljaj ter na veliki porast delovnih stroškov.

Politična kriza z razpustom parlamenta — ugotavlja guverner Banke d'Italia — je tako močno vplivala na lro, da je bila vlada prisiljena za obrambo lire ponovno uvesti obvezni bančni plog pri uvozu. Ta plog je bil razširjen celo na vse nakupe tuje valute, všteti za turistične namene. Dodana je bila obveznost delnega financiranja v valuti izvoznih posojil. Začela so se nova pogajanja o tujih posojilih za dopolnitev valutnih rezerv in diskontna mera je bila postavljena zelo visoko.

Kriza lire na deviznem tržišču — nadaljuje Baffijevo poročilo — ni bila januarja posledica stalnega primanjkljaja v plačilni bilanci s tujino, marveč odsev bolj oddaljenih vzrokov v osnovnih neravnovesjih, ki so se zaostrovala skozi več let. K temu je treba dodati še bližnje vzroke, kot sta revnost rezerv ter padec možnosti najemanja nadaljnjih tujih posojil, ker so se že nakopili preveliki dolgovi v triletnju 1972-1974. V nasprotju z revnostjo rezerv je bilo veliko potencialno povpraševanje po tujih valutah ter se je zadeva še zaostрила zaradi omejitev, ki so bile v mednarodnih plačilih postavljene za zlato.

Visok javni primanjkljaj

Politične in sindikalne kroge Baffi brez ovinkov opozarja, da je potrebna drugačna politična in sindikalna uprava, ki naj privede državo nazaj k njenim prvotnim nalogam, ter naj se ukine sedanja težnja, da država prevzema naloge, ki pripadajo podjetjem.

Javni primanjkljaj — opozarja guvernerjevo poročilo — je lani dosegel 14 odstotkov kosmate narodne proizvodnje. Ta primanjkljaj je daleč največji med industrijskimi državami zahoda ter druge države sledijo v veliki razdalji glede tega negativnega elementa. V Veliki Britaniji je javni primanjkljaj dosegel 9,3 odst. kosmate narodne proizvodnje, v Zahodni Nemčiji 6,4 odst. ter v Franciji 2,1 odst.

Saldo v plačilni bilanci s tujino se je prav tako znatno poslabšal. Leta 1974 je bila plačilna bilanca aktivna za 428 milijard lir, medtem ko je bila lani pasivna kar za 1.367 milijard. Skupno to pomeni nazad-

(Dalje na 7. strani)

EGIDIJ VRŠAJ

Za uveljavitev slovenskega jezika

Pred kratkim je dnevni tisk poročal, da je občinska uprava v Gorici naročila dvojezične krajevne table za Štandrež, Podgoro, Pevmo, Oslavje in Štmaver. Znano je, da je goriški občinski svet že pred nekaj meseci sprejel tozadevni sklep, ki ga je nato pokrajinski nadzorni odbor potrdil. Zadeva se torej nekoliko počasi, vendar ugodno premika naprej, tako da predvidevajo, da bodo table nameščene na svoje mesto jeseni. Namestitev teh napisov je majhen vendar kljub temu pomemben korak pri uveljavljanju pravic slovenskega jezika.

V prihodnosti bodo morda sprejeti še drugi sklepi v korist uveljavljanja dvojezičnosti, vendar Slovenci ne smemo samo čakati, da bo dvojezičnost kdo podaril. Najprej jo moramo uveljaviti pri sebi, kajti pred slovenskimi domovi, tudi na podeželju, je še vedno preveč samo italijanskih napisov, kot n.p.r. »Strada privata«, »Attenti al cane« ipd. Vprašanje je tudi, v kakšni meri se Slovenci zlasti v mestu poslužujejo slovenskega jezika v javnih uradih, raznih lokalih itd. Res je, da je v zadnjih letih bil napravljen precejšen korak naprej, tudi v mestu Gorica, kjer v javnosti slišimo slovenski jezik mnogo več kot nekoč, po trgovinah so se pojavila sprva sramežljivo, pozneje pa enakovredno ob italijanskem besedilu tudi slovenska obvestila. Vendar to še ni dovolj, kajti zlasti v mestu je na zunanjsčini javnih lokalov, katerih lastniki so Slovenci, zelo malo slovenskih oziroma dvojezičnih tabel, ki označujejo, za kakšen lokal in lastnika gre, zato vse priznanje redkim izjemam.

Fašistično obarvanim krogom so slovenski napisi trn v peti, zato jih tako pogosto mažejo in uničujejo. To naj bo naših slovenskim ljudem v opomin, kako trd boj je bil in bo še potreben za uveljavljanje enakopravnosti slovenskega jezika. V tej zvezi naj spomnimo še na vprašanje izvirnih slovenskih priimkov, saj opažamo, da se naši

ljudje v premajhni meri poslužujejo pravice spremembe poitalijančenega priimka v prvotno obliko, ki jo omogoča zakon in velja tudi za goriško pokrajino. Če pogledamo v razne uradne sezname, vidimo, koliko slovenskih ljudi še vedno nosi popačenke, ki si jih je v raznarodovalne namene izmislil fašistični režim.

—o—

Kratke z Goriškega

Občinski svet v Števerjanu je na svoji zadnji seji med drugim odobril sklep občinskega odbora o postavitvi dvojezičnih cestnih kazipotov v občini. Predvideno je, da bo dežela krila 40 odstotkov za njihovo postavitev.

V Pevmi tudi letos pripravljajo vaški praznik ob farni zavetnici sv. Ani. Na prireditvenem prostoru so uredili betonsko plesišče, večdnevni praznik pa bo obsegal kulturni in zabavni spored.

—o—

DISKRIMINACIJA DO DEBELUHARJEV

Ameriški profesor psihologije Lambros Karris je dokazal, da so debeluharji v družbi zapostavljeni. V mestu Bangor, ki ima 30.000 prebivalcev, je napravil poskus tako, da je poslal dva študenta, enega suhega in enega debelega, na naslove ljudi, ki so oglašali v lokalnem dnevniku, da oddajajo sobo. Študenta sta bila enako dobro oblečena in sta imela navodilo, naj povesta približno enake podatke o svoji finančni zmogljivosti. Izkazalo se je, da bi bili ljudje rajši oddali sobo študentu, ki je tehtal manj kot 70 kg, kot onemu, ki tehta 100 kg. Poleg tega so zahtevali od debeluha za 10 do 20 dolarjev višjo najemnino. To je diskriminacija do debeluharjev — ugotavlja prof. Karris. Razlaga si jo s tem, da je mnogo ljudi prepričanih, da so debeluhi leni al neodgovorni tipi.

Kdaj tudi za tretje države?

Slučaj je nanesel, da je prav ob 70-letnici odprtja spet prišla do polne veljave bohinjska železnica, ki vodi s Krasa čez Novo Gorico in Jesenice v Avstrijo. Znano je, da je ta proga v preteklosti prevzemala velik del tranzitnega prometa med Italijo in Avstrijo, ko pa je bila na italijanski strani modernizirana in elektrificirana železniška proga Videm - Trbiž, je sosednja proga, ki vodi skozi Soško dolino in še vedno pomeni najkrajšo železniško zvezo med Trstom in srednjo Evropo, precej izgubila na svojem mednarodnem pomenu. V tem pogledu jo je nekoliko poživilo odprtje železniškega prehoda v Vrtojbi, namenjenega prometu med Italijo in Jugoslavijo, ne pa tudi za tretje države, kar bi ta prehod postavilo v enak položaj s tistim na Opčinah. Goriški železničarji si že več let prizadevajo, da bi omenjeni železniški prehod usposobili tudi za prevoze v tretje države, vendar vse kaže, da temu nasprotuje železniška uprava v Trstu, ki bi tako izgubila del prometa.

Nedavni potres je tako poškodoval železniško progo Videm - Trbiž, da so bile itali-

janske železnice prisiljene preusmeriti ves promet, tovorni in potniški promet iz Vidma, namenjen v Avstrijo, na Gorico in nato v Novo Gorico po bohinjski železnici, nekdanj znani pod imenom »transalpina«, naprej v Avstrijo. To se je zgodilo brez vsakršnih dolgotrajnih pogajanj in visokozvonečih sporazumov, tako italijanski železničarji v Gorici kot tudi njihovi kolegi v Novi Gorici pa so zahtevno nalogo zadovoljivo opravili. To dokazuje, da bi bil železniški prehod pri Vrtojbi tudi v bodoče brez večjih investicij sposoben sprejemati večji promet, do katerega bi prišlo, če bi po njem dovolili tudi tranzitni promet in ne samo med Italijo in Jugoslavijo. Zato so odveč izgovori na italijanski strani, kjer kljub že večkrat izraženim zahtevam goriških gospodarskih krogov s to pobudo odlašajo.

—o—

Izšla je 43. številka revije »Studi Goriziani«, ki jo izdaja Državna knjižnica v Gorici. Opaziti je, da so slovenska preteklost kot tudi slovenski avtorji v reviji še vedno premalo zastopani.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

»Utripi« Slovenske prosvetne matice

Pred kratkim je izšla publikacija »Utripi«, ki jo izdaja Slovenska prosvetna matica v Trstu. Publikacija izhaja občasno. Ta številka nosi datum december 75 - marec 76. Kratek uvodnik s podpisom »Slovenski demokrati« ima naslov »Misel ob tridesetletnici«, ki poudarja slovenski in istrsko-hrvatski odpor proti fašizmu, kar je zahtevalo velike žrtve. Članek se konča z besedami: »Ob tridesetletnici osvoboditve se hvaležno spominjamo vseh, ki so se kakorkoli žrtvovali, da bi sonce svobode spet povsod zasijalo, a prav posebna misel nas vodi k bazoviškim junakom: Bidovcu, Marušiču, Milošu in Valenčiču, ki so s svojo žrtvijo pokazali pot, po kateri naj naš narod hodi življenju in svobodi naproti«.

Za zgodovino slovenskega šolstva na Primorskem in za vse, ki jih zanima zgodovina našega šolstva, je pomembna razprava dr. Antona Kacina »Ob tridesetletnici slovenskih šol«. To je v strnjeni obliki napisana zgodovina šolstva na Primorskem in tudi objektivna. Dr. Kacin se drži dejstev. Zgodovinskega značaja je tudi razprava »Začetniki boja proti fašističnemu nasilju za pravice slovenskega naroda na Primorskem«, napisana po predavanju dr. Avgusta Sfiligoja, kot je razvidno iz uredniškega predgovora. Razprava je nekoliko polemičnega značaja. Njen poudarek je v ugotovitvi, da se je protifašistični in protikupatorski odpor na Primorskem začel že mnogo prej, kot so počile prve partizanske puške in preden sta nemška in italijanska vojska navalili na Jugoslavijo. Ta polemična ost je obrnjena proti tistim, ki mislijo — kot je rečeno v »Utripih« — da so noi edini tvorci zgodovine slovenskega naroda in

OBNOVLJENI »CERKVENI GLASBENIK«

Te dni je izšla v Ljubljani prva številka obnovljene revije »Cerkveni glasbenik« (mesečnik za cerkveno glasbo). Po 68 letih izhajanja je prenehal 1. 1945. Med drugim prinaša daljši dopis o stanju cerkvene glasbe na Tržaškem in kot glasbeno prilogo skladbo Pavleta Merkušja »Psalm CXVI za mešani zbor«. Poleg uvodne besede ljubljanskega nadškofa sodelujejo v reviji Anton Nadrah, Edo Škulj in Stanko Trobina. Urejajo jo Drago Klemencič, Edo Škulj, Stanko Trobina in Jože Trošt kot odgovorni urednik. Revija navezuje na prejšnje izhajanje in izhaja zato kot 69. letnik.

bi zato hoteli dokazovati, da se je naš odpor začel šele leta 1941, ko je po vdoru nemške in italijanske vojske v Jugoslavijo nastala splošna oborožena vstaja proti zasedbenim silam.

O stoletnici EDINOSTI piše Marko Udovič. EDINOST je bilo politično društvo, ustanovljeno leta 1874 po zaslugi Antona Trobca, Štefana Nadliška in drugih rojakov od Sv. Ivana pri Trstu. Udovič pravzaprav ločuje med datumom, ko je bila porojena ideja za tako društvo in datumom dejanske ustanovitve, to je 12.XI.1874. Razprava je pomembna za zgodovino našega političnega življenja. Zadnji del publikacije obsega razne novice in jubilejne članke ter drobce iz spominov Franca Udoviča od Sv. Ivana pri Trstu, ki ni brez pomena, kot zgodovinski vir.

—o—

Kulturne novice

Tudi knjižničarji so nevarni, če so skregani z ženo. Knjižničar nekega kolegija pri kalifornijski državni univerzi v Fullertonu, 37-letni Edward Charles Alloway je potem, ko ni mogel pregovoriti ločene žene, da bi se vrnila k njemu, pograbil puško in ustrelil sedem ljudi, dva pa hudo ranil. Možaku se je seveda zmešalo: Sicer pa: bolje držijo nego lovijo.

»Delo« se pritožuje, da pada naklada časnikov v Sloveniji. Temu je vzrok zlasti tudi predrag tisk.

—o—

TAKOJŠEN UČINEK

Agencija ANSA je objavila, da je civilno sodišče v mestu Iglesias na Sardiniji obsodilo duhovnika Antonia Furredduja na šiti mesece zapora pogojno, ker je užalil mestnega redarja, ki mu je pritisnil globo, ko je vozil po enosmerni cesti v prepovedani smeri. Duhovnik je plačal globo po položnici, na katero pa je pripisal: »Z dva tisoč prekletstvi za nevljudnega redarja in iglesijsko občino«. To se je zgodilo meseca februarja. Zdaj pa je bila sodna obravnava, na katero se pater Antonio Furreddu — pripada namreč jezuitskemu redu — ni prikazal, pač pa je prišepal tja redar tožnik. Ima namreč nogo v gipsu. Ko so ga časnikarji vprašali, kaj se je zgodilo, je povedal, da si je pri padcu zlomil nogo, kmalu potem, ko je prispela položnica z duhovnikovimi prekletstvi. Zdaj samo upa, da velja zlom noge za vseh dva tisoč prekletstev, ne pa da se bo uresničilo vsako posebej.

Pisma uredništvu:

Karantanski »Slovani«

V prilogi ljubljanskega »Dela« je dne 5. junija letos izšla odlična obravnava prof. Boga Grafenauerja v zvezi z neutemeljenim proslavljanjem »1000-letnice« Koroške v bližnjem Celovcu, ki kaže, kako je slovenski delež v koroškem zgodovinskem namerno prezrt.

Vendar pa v omenjeni obravnavi dosledno prevladujejo izrazi, ki označujejo Karantance za neke nedoločene »Slovane«, iz česar bi se lahko umelo, da med takratnim narodom v vzhodnih Alpah ter onimi, denimo, nekje za Karpati ali pod Uralom ni bilo bistvenih razlik. Takšen vtis ustvarjajo namreč izrazi »Karantanija kot slovanska kneževina«, »slovanska naselitev v vzhodnih Alpah«, »karantanski Slovani« ali »zamenjava slovanskih knezov« in drugi.

Te vrste označevanje se nahaja pravzaprav v avstrijskih in v nemških zgodovinskih spisih, predvsem zato, ker so šovinistični zgodovinarji namerno tako pisali, da so ne le Slovenem, ampak tudi drugim narodom slovanskih jezikov zanikali izoblikovano narodnost in jih poniževali. Nasprotno pa so pojem »nemški« in »Nemci« uporabljali že za najzgodnejše obdobje, ko o tej narodnosti ni bilo še nobenega znaka, ampak je bilo mogoče govoriti le o Frankih, Alemanih, Bavarcih, itd. Današnji nemški in avstrijski zgodovinskeci večinoma niso večši slovanskih jezikov in vse omenjeno izrazje povzemajo od svojih predhodnikov. Z njimi pa žal tudi mnogi naši pisci, ne da bi zavzeli kritično stališče do nemškega nacionalnega modela pri tolmačenju zgodovine. Tudi oznaka »Karantanski Slovani« ni namreč v bistvu nič drugega kot šovinistično poimenovanje »Alpenslawen« (Alpski Slovani) za Slovence, čeprav po drugi strani za tako nedoločene narodnosti, kot so bili Kvadi ali Markomani ali Huni ali drugi, jasno uporabljajo njih nazive in jih ne skušajo odeti v neke nejasne »Germane« ali kaj drugega, češ da se jezik še ni dovolj izoblikoval.

V takratni slovenski Karantaniji kaže več znakov, da je slo za izoblikovan slovenski jezik in ne za neko še nedoločeno slovaščino. Sicer bi bilo treba iskati, kdaj naj bi iz slednje nastala slovenščina, kot je jasno zapisana v freizinskih spomenikih še izpred 10. stoletja. Pa tudi če jezik sam niti ne bi bil še slovensko izoblikovan, niti tedaj ne bi bilo mogoče govoriti o »karantanskih Slovanih«, kajti potem bi morali jeziku na ljubo označevati Amerikance in Avstralce za »Angleže«, Brazilce za »Portugalce«, druge ljudi Latinske Amerike za »Špance« itd.

Danes menda ni več ovir za priznanje zgodovinske stvarnosti, kar je preprečeval nemškutarski pritisk v monarhiji in Aleksandrova diktatura v predvojni Jugoslaviji. Tudi zaverovanost v neko mistično odrešilno slovanstvo je že prešla. Bi mogoče odkrita beseda o slovenski Karantaniji pomenila kakšen »nacionalizem«? Eno ali drugo, znanstvenost zgodovinskega bi morala biti na vsak način prosta preteklih in sedanjih nejasnosti.

l. s.

—o—

Letošnje zborovanje v Dragi bo prvo soboto in nedeljo v septembru, to je 4. in 5. septembra. Kljub smrti dosedanjega organizatorja shodov v Dragi prof. Jožeta Peterlina bo šla torej ta tradicija naprej, kar je dokaz njene trdne zakoreninjenosti.

Julijska številka »Sodobnosti«

Tudi julijska številka »Sodobnosti« je nekoliko pusta; v reviji manjka že dolgo časa nekaj, kar bi moglo vzbuditi resnično zanimanje, nekaj, o čemer bi lahko dejali, da zagrabi v živo aktualnost in resnično problematiko. To velja tudi za eseje kot za pripovedništvo. Obe noveli, ki sta objavljeni v tej številki, sta pusti, dolgočasni. Avtorja sta Norbert Jaušovec in Uroš Kalčič. Krajše cikluse pesmi so objavili Tone Pavček, France Vurnik in Tomaž Šalamun.

Prvi je najboljši, čeprav nič izjemnega. Pavel Lužan je objavil svojo v Ohridu nagrajeno radijsko igro »Trkanje na steno«, o treh histeričnih (?) ženskah. Janko Kos nadaljuje v »Ljubljanski dramaturgiji« s komentiranjem zadnje ljubljanske dramske sezone, Mile Korun pa objavlja svoje režiserske zapiske o rojevanju predstave »Hlapcev«. Miha Maté razpravlja o novelistiki Branka Čopiča. To je vse, če ne navajamo posebej nekaj kulturne kronike.

Sodobno kmetijstvo

Po vinskih razstavah v Zgoniku in Križu

Pretekli četrtek so v Zgoniku podelili nagrade vinogradnikom, ki so se odlikovali na letošnji 12. občinski vinski razstavi. Prvo nagrado za belo vino je prejel Ivan Caharija iz Zgonika, drugo Stojan Stubelj iz Saleža, tretjo pa Miroslav Žigon iz Zgonika. Za črno vino je prejel prvo nagrado Miroslav Žigon, drugo Stanislav Milič, tretjo pa Ivan Milič, vsi iz Zgonika. Razstave se je udeležilo 18 vinogradnikov. Nekaj vin so zavrnili v teku predselekcije, tako da je bila raven razstavljenih vin na lepi višini, kar je že po zaslugi predselekcije, ustaljena značilnost zgoniške razstave.

Izenačeno raven je bilo opaziti pri črnih vinih, ki imajo sicer vse lastnosti terana, zato se pobudniki razstave zavzemajo, da se jim te lastnosti tudi vsestransko priznajo. Vendar bo potrebno v tej smeri še dosti truda, posebno pri novih nasadih. Če neko področje želi glede določenega vina doseči ustrezno uveljavitev, potem je to odvisno v prvi vrsti od sortne čistosti in izenačenosti v kakovosti. V tem oziru bi bil potreben in koristen sestanek vinogradnikov, organizatorjev vinske razstave in področnih kmetijskih uradov, strokovnjakov, da bi se zedinili o nekaterih principih pridelovanja in tudi prodajanja tovrstnega vinskega pridelka v občini. Le na ta način bo mogoče ovrednotiti teran zgoniške občine do take ve-

ljave, ki jo vsaj nekateri izmed v občini pridelanih teranov vsekakor zaslužijo.

Razstava tipičnih domačih vin v Križu, ki jo je organiziral Konzorcij pridelovalcev vin tržaške občine, je bila letos jubilejna, 10. po vrsti in je v glavnem zadovoljila pričakovanja. Od 16 belih vin jih je bilo 10-12 kakovostno na isti ravni in nagrade so bile priborjene z zelo majhnimi prednostmi. Le štiri vina so bila kvalitetno slabša, dve od teh s hudimi napakami, ki sta žal nekoliko razvrednotili prireditve, zlasti so o biki valci godrnjali zadnjega dne, ko so bili prisiljeni piti vino, ki se ne bi smelo pojavljati na naših vinskih razstavah. Glede na dejstvo, da imajo v Križu predselekcijo, pomeni to, da vino na razstavi ni bilo isto kot vzorec, ki ga je ocenjevala ocenjevalna komisija v predselekciji. V prihodnje bi morali sicer delavni in zavzeti pobudniki skušati preprečiti take pojave. Prvo nagrado pri belih vinih je dosegel Karmelo Sedmak, drugo Oskar Košuta, tretjo Egidij Košuta, pri črnih vinih pa Ivo Sedmak prvo, Vida Gerlanc Menucci drugo, Kamil Košuta pa tretjo. Od osmih črnih vin je bila polovica kvalitetno precej boljše od drugih, od katerih je imelo eno podobno napako kot najslabše belo vino. Kot smo že omenili, bo treba v bodoče organizacijsko razstavo boljše izpeljati.

Toda na tem mestu je potrebno napisati, da žal ni gotovo, ali se bo kriška razstava še nadaljevala v prihodnjih letih. Organizatorji nimajo za seboj nobene uprave kot drugod, tržaška se za kriško razstavo ne zanima, odgovornost in delež kmetijskih uradov nista določena organa zato so se znašli v hudem precepu. Povrh nimajo dovolj zaslombe v vasi. Premnogi vinogradniki in

vaščani se držijo ob strani, tako da je položaj res kritičen. Potrebno bo torej poklicati k odgovornosti vse zainteresirane dejavnike. Ni namreč mogoče pričakovati, da peščica ljudi lahko prevzame na svoja ramena organizacijo zahtevne vinske razstave, zlasti, če vinska razstava, kot je kriška, želi biti tudi razstava širšega področja, to je vse tržaške občine. Najkasneje jeseni bo treba tak sestanek res tudi sklicati. Do takrat naj se tudi pridni vinogradniki iz Križa zamisijo nad nastalim položajem. Škoda bi bila, ko bi Križ zgubil pomembno prireditve, ki je toliko pozitivnega doprinesla k ponovnemu ovrednotenju vinogradništva na tem področju in ki je v marsikaterem oziru predramila vas, zlasti v narodnostnem oziru.

—o—

JUDOVSKI BEGUNCI IZ ARABSKIH DRŽAV

Od leta 1948, ko je izbruhnil odkrit spor med novonastalo državo Izrael in arabskimi državami, do danes so razne arabske vlade izgnale iz svojih držav okrog 800.000 Judov ali jih kako drugače prisilile, daso se izselili. V večini primerov niso smeli odnesti s seboj svojega premoženja. Svet se ni zanimal za te begunce. V Egiptu živi zdaj še samo 20 Judov, ki so že vsi zelo stari. Izrael je sprejel nad 586.000 teh beguncev, okrog 200.000 pa jih je našlo zavetje v drugih zahodnih demokratičnih državah, kjer so se povečini lahko brez ovir vključili v tamkajšnje življenje, tako da jih danes ni vez mogoče smatrati za prave begunce. Prav tako je tudi Izrael napravil iz beguncev, ki so prispeli tja, svoje polnopravne državljane.

Tisti Judje pa, ki se niso mogli izseliti iz arabskih držav (nekaterim niso dovolile izselitve, ker jih imajo za nekake talce), pa so v hudem položaju. To velja zlasti za raztresene judovske občine v Siriji in Iraku.

Gospodarski položaj v Italiji

Nadaljevanje s 5 strani)

vanje za 1.795 milijard. Konec letošnjega marca je bila Italija v zvezi s financiranjem primanjkljajev plačilne bilance zadolžena v tujini za približno 16 milijard dolarjev. Od tega odpade 8,7 milijarde dolarjev na financiranje mednarodnih ustanov ter 7,2 milijarde na kreditne operacije specializiranih kreditnih zavodov in javnih ustanov na evropskem finančnem tržišču.

Monetarna masa, katero imajo banke v obliki svobodnih in obveznih rezerv, se je lani povečala za 2759 milijard lir ali za 20,3 odst., medtem ko je leta 1974 ta porast znašal 2.062 milijard lir ali 17,9 odst. Omenjeni znesek je vsota sorazmerno velikega povečanja likvidnosti (1.125 milijard) ter bolj omejenega porasta obveznih rezerv v razmerju z dvigom vlog (1.634 milijard).

Narodno varčevanje je leta 1975 predstavljalo 19,8 odst. narodnega dohodka, medtem ko so kosmate investicije dosegle 20 odst. narodnega dohodka. V zahodnem svetu je Italija edina država, ki ima negativen znesek varčevanja javne uprave, to je minus 5,7 odst. narodnega dohodka.

Globalno povpraševanje po blagu po tekočih cenah se je lani povečalo za 9,3 odstotka. Po stvarnih cenah z osnovo v letu 1970 pa je padlo za 4,8 odst. Pri ponubi blaga je kosmata notranja proizvodnja po tekočih cenah napredovala za 13,2 odst., medtem ko je po realnih cenah padla za 3,7 odst. Uvoz blaga in storitev se je po tekočih cenah lani zmanjšal za 4,3 odst. in jo realnih cenah celo za 10 odst.

Sporočilo kmetovalcem

Pokrajinsko kmetijsko nadzorništvo obvešča, da se je zaključil nagraadni natečaj, najavljen že v maju lanskega leta, za izboljšanje kletnih prostorov, vinske posode in opreme ter za izboljšanje vinskega pridelka.

Kmetijsko nadzorništvo je sklenilo izvesti javno nagrajevanje udeležencev natečaja, ki pa je odpadlo zaradi potresa, ki je tako tragično prizadel našo deželo. Kmetijsko nadzorništvo je le razposlalo nagrajne zneske posameznim vinogradnikom in diplome. Urad je pa vsekakor mnenja, da je potrebno dati javno priznanje tistim vinogradnikom, ki so pokazali, kakšen pomen ima kletarska tehnika in umna nega vin pri pridelovanju pridelka, ki naj bo vreden pozornosti s strani ljubiteljev dobre kapljice.

Končni izid natečaja, katerega se je udeležilo 49 vinogradnikov, in katerim je ocenjevalna komisija razdelila 25 nagrad, je sledeči:

1. Bortolin Luigi, Str. Lazzareto, 95, I. nagrada
2. Kocijan Mario, Dolina, 147, II. nagrada
3. Radović Mirko, Nabrežina, 67, II. nagrada
4. Radović Dušan, Nabrežina 138/A, II. nagrada
5. Zahar Bruno, Boršt, 58, III. nagrada
6. Sancin Jožef, Dolina, 112, III. nagrada

7. Pankraci Jožef, Dolina 187/A, III. nagrada
8. Cossutta Friderik, Sv. Križ, 19, III. nagrada
9. Parovel Maksimilijan, Mačkolje, 81, III. nagr.
10. Petaros Ljubomir, Boršt, 76, III. nagrada
11. Kraljič Angel, Prebeneg, 73, IV. nagrada
12. Milič Olga por. Rebula, Repnič, 2, IV. nagr.
13. Milič Emilia vd. Peric, Salež, 27, IV. nagrada
14. Hervat Andrej, Hrvati, 36, IV. nagrada
15. Gruden Stanislav, Mavhinje, IV. nagrada
16. Sedmak Ivan, Sveti Križ, 161, IV. nagrada
17. Giuliani por. Sancin Doroteja, Domio, 187, IV. nagrada
18. Ciacchi Rok, Sveta Barbara, 95, IV. nagrada
19. Pettiroso Viktorija, por. Pettiroso, Boršt, 46, IV. nagrada
20. Cante Alojz, Praprot, 18, IV. nagrada
21. Bizjak Valentin, Col, 10, V. nagrada
22. Cossutta Franc, Sveti Križ, 202, V. nagrada
23. Milič Alojz, Repen, 49, V. nagrada
24. Cocevari Adrijan, Mačkolje, V. nagrada
25. Pegan Karl, Zgonik, 13, V. nagrada

Komisija je obenem sklenila podeliti nadaljnjih deset priznanj za udeležbo prav tolikim vinogradnikom, ki sicer niso dosegli zadostnega števila točk za dosego nagrade, ki pa so primerno izboljšali svoje kletarske prostore in opremo.

ŠAH

Naše razpoloženje v mesecu pripek, sopar in matur prenese — tako smo zadnjič ugotavljali — kvečjemu humor, na šahovnici prav tako kot drugje. Zato kar nadaljujmo s to pogostokrat edino tolažbo v naših tegobah!

BELI: Kf1, b7, c4, c5, c6, d2, e4, f2, g5

ČRNI: Ka7, a5, c7, d3, d4, c5, f3, f4, g6

Beli na potezi zmaga v 50 potezah.

Rešitev: črni kralj je prisiljen na nihanje med a7 in b8, sicer mu beli kmet b7 zbeži in postane dama. Zmagoviti postopek belega sestoji iz naslednjih faz:

1. faza: beli kralj se odpravi na pohod, na katerem požre črnega kmeta a5;

2. faza: beli kralj se vrne na f1-g1-h2-h3-g4-f3; poje torej kmeta f3;

3. faza: doseči a6 in spraviti črnega kralja v pat na b8 (to je vedno mogoče, če drugače ne, s triangulacijo). Zaradi pata je črni prisiljen igrati f4-f3, to se pravi oslabiti kmeta, ki je do tlej bil podprt;

4. faza: povratek na f1-g1-h2-g3-f3;

5. faza: končni prodor s Kf3-g3 ter f4-f5-f6-f7-f8-D ali s podobnim na e-liniji. V obeh primerih sledi mat na a8.

—o—

Kot poročajo vsi kulturni časopisi, je na mednarodnem turnirju v Manili zmagal Brazilec Mecking pred Hortom, Polugajevskim in Českovskim. Nekomentirano partijo zmagovalca (z obljubo kakšne druge, komentirane) prinašamo spodaj.

ČESKOVSKI - MECKING

Sicilijanska obramba

1. e4 c5, 2. Sf3 d6, 3. d4 cd, 4. Sd4: Sf6, 5. Sc3 a6, 6. Le3 e5, 7. Sf3 Dc7, 8. Lg5 Sbd7, 9. a4 h6, 10. Lh4 Le7, 11. Sd2 g5, 12. Lg3 Sf8, 13. Lc4 Le6, 14. Lb3 Sg6, 15. De2 h5, 16. h3 0-0-0, 17. 0-0-0 h4, 18. Lh2 d5, 19. ed Sd5:, 20. Sd5:, Ld5:, 21. Kb1 f6, 22. Ld5: Td5:, 23. Sb3 Td1+, 24. Td1: Td8, 25. Td3 Td3:, 26. cd Dc6, 27. De4 De4:, 28. de, Sf8, 29. Kc2 Se6, 30. f3 Kc7, 31. Kc3, b6, 32. Sc1 Lc5, 33. Se2, Kc6, 34. g3 Ld6, 35. gh: gh:, 36. Lg1 Sg5, 37. Lf2 Sf3:, 38. b4 Sg5. Beli se vda.

—o—

PREPOVEDANA SREDSTVA ZA BARVANJE LAS

Ministrstvo za zdravstvo je odločilo, da je treba do 25. decembra prihodnjega leta potegniti iz prodaje devet snovi za barvanje las, ker lahko povzročijo raka. To so ugotovile raziskave višjega zdravstvenega instituta. Do takrat pa mora biti na posodah teh barvnih tinktur navedeno, da so lahko škodljive, zlasti pri večkratni rabi, in da lahko obolijo za rakom tudi delavci, ki imajo opravka s temi sredstvi. To opozorilo bo moralo biti razločno natisnjeno na rumenem papirju, nalepljenem na posodah. Bolje je torej hoditi okrog s sivimi lasmi kakor z rakasto bulo.

Dekle z zaprtimi očmi

Napisal Pierre L'Ermite

Prevedel Lovro Sušnik

64

In ko je zvečer — bil je prekrasen večer — izginilo sonce za iskrecimi se dragulji ledenikov in ko se je veliki mir višav razprostrl na Monteners, so vedeli po hitri preiskavi, da ima Ludvik Hughe poleg več zmečkanin in težkega krvnega pritiska, povzročene po mrazu, zlomljeni dve rebri.

»Mislite, da ga bo mogoče rešiti...?« vpraša Rozalina doktorja in sklone roki.

Zdravnik je zamižal in skomignil z rameni:

»Poskusil vam bom odgovoriti, gospodična v... dveh ali treh dneh.«

ŠTIRIDESETO POGLAVJE

Zdravnik je bil prav videl.

Tri dni in tri noči je visel Ludvik Hughe med življenjem in smrtjo. Rozalina je nekega večera zajokala, ko je vpisala na vročinski list eno točko nad 40 stopinj. Življenje se je pri Ludviku Hughu dvigalo in padalo kot vznemirjena konica barometra med nevihti.

V svojem blodenju je klical Rozalino in ji govoril stavke, ki jih je bilo dekle že slišalo od njega, a so jo v tej odkritosrčnosti še bolj razburjali.

Vendar je po telefonskih navodilih branila nesrečnika uro za uro s hladnokrvnostjo in žilavostjo.

Končno se je peti dan obrnil zdravnik k mladenki s smehljajem, ki je mnogo pomenil:

»Gospodična, mislim, da drživa za pravi konec!...«

Šesti dan je potrdil svoje zadoščenje:

»Danes mislim, da je rešen..., hvala Bogu. Tudi po vaši zaslugi, gospodična...«

»O, gospod doktor...«

»Zdravnik se ne laska rad..., on pove, kar je res. Tega fanta ste vi dobesedno iztrgali smrti.«

»Toda... in vi, gospod doktor?«

»Jaz... to je moj poklic... Tukaj je bilo treba več.«

Naslednji dan je prejel chamonijski župnik dolg ovoj, v katerem je bil bankovec za petdeset frankov in drugi za dvajset frankov.

Pismo se je glasil:

Spoštovani gospod župnik!

Ali bi hoteli obhajati čimprej mašo v moj namen in dati petdeset frankov kakor revni družini? Nesreča v gorah, ki bi lahko imela najusodnejše posledice, je bila pravkar privedena v meje, ki dovoljujejo danes vsako upanje.

Blagovolite sprejeti, gospod župnik, izraz mojega najvdanejšega spoštovanja,

Rozalina de Cressy

Nesreča v gorah...?

Rozalina de Cressy...?

Dobri župnik se je zamislil za nekaj trenutkov. Potem je — navajeno — odprl svoj mašni zapisnik in zabeležil na novi beli

strani: Ob šestih - zahvalna maša: Rozalina de Cressy.

Tistega večera je Ludvik trdno spal, izčrpan po napadih prejšnjih dni. Roka mu je ležala na rjuhi, pekoča in ranjena.

Ob postelji je klečala Rozalina, da bi zataknila bolj narahlo robove posteljne odeje pod žimnico; naslonila je čelo na to roko, v kateri je še udarjala vročina. Nato se je zagledala v izdelano obličje mladega moža in, skoraj ne da bi se zavedla, so njene ustnice zašepetale nekaj, kar je bilo kot prošnja za odpustanje...

PETINTRIDESETO POGLAVJE

Kaj moram storiti?

Takšno je bilo vprašanje, ki si ga je bila zastavila Rozalina v prvih urah po rešitvi.

Brzjaviti družini Hughe? Potem bi se znašli naenkrat vsi tu... Potem bi morala poslušati gospo Hughe kričati po nepotrebnem... Kdo ve?... Postala bi mogoče predmet novih sumničenj.

Brzjaviti gospodu župniku, ki pozna res ves položaj in ki se bo dal voditi po okoliščinah. Ta rešitev se ji je zdela daleč najboljša in Rozalina jo je hotela ravno izvršiti, ko ji je Ludvik Hughe pomignil:

»Niste še nikomur telegrafirali?«

»Ne.«

»Tudi Celestin ne?«

»Ne... obljubil mi je, da ne stori ničesar brez moje pritrditve.«

»Potem sem zadovoljen... Mir... velika stvar, ki mi je tako potrebna..., mir tu..., daleč proč od vsega... Od časa do časa zreti nekoliko v vaše mило obličje in si predstavljati, da bo to trajalo vedno... vedno!...«

»Mislila sem brzjaviti župniku...«

Ludvik Hughe je pomislil..., omahoval...

(Dalje)

—o—

Novice

V soboto se začne olimpiada v Montrealu. Veliko skrb vzbuja organizatorjem varnost atletov pred poskusi kakega atentata oziroma poskusa zajetja talcev, kot se je zgodilo v Münchenu.

—o—

Italijanske oblasti še vedno iščejo atentatorje, ki so ubili v Rimu namestnika državnega pravika Occorsia. To je že drugi sodnik, ki je zadnji čas padel pod streli teroristov, tokrat menda črnih.

—o—

V Jugoslaviji si obetajo kljub suši dobro žito in grozdno letino. Žetev je v polnem teku. Manj pa bo sena.

—o—

Sovjetski zgodovinar Amalrik, ki je kot disident že dolgo v sporu z oblastmi, bo baje danes, 15. t.m., lahko zapustil Sovjetsko zvezo in odpotoval v Amsterdam. Potem se misli podati v Združene države, kamor ga je povabilo nekaj univerz.